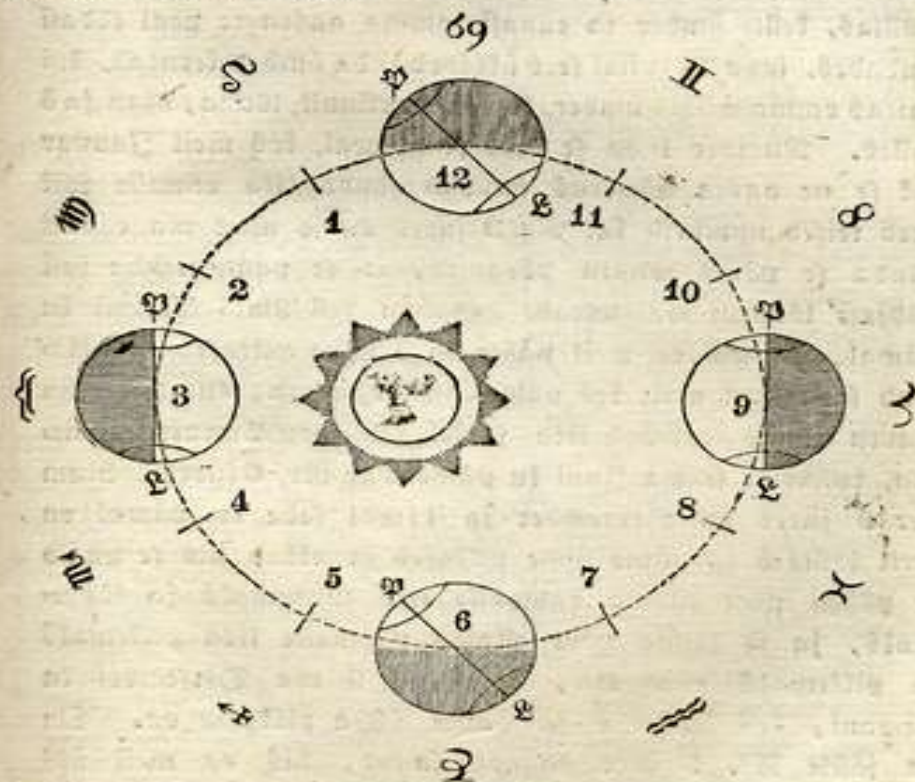

alt watað, ümmargune on, kui üks kahelt poolt natti-
 kenne pikkerkusselõs liisutud kuul ehk kerra, ja mis nüid jo
 aimmugi mittu tuhhat korda ümber ja ümber reistud on,*)
 ellab innimeisi, kes just meile omma jallad sealt teiselt
 poolt wastu toetawad, tall talla wastu, ja sepärrast wast-
 jalgsed kutsutakse, nõnda kui jälle meie omma kord neile
 nende wastjalgsed olleme, ja nemmad meist immetellewad,
 et meie se ma küljest ärra ei kukku. Se ma külgetõmbamisse
 wäggi seisab otselõhhe temma keskel, ja sepärrast tahhaks
 siis ka igga assi ikka ni kaua kukkuda, kui ta süna saaks, se
 on: liggi 860 pennikoormad ehk 6020 wersta, sest nõnda
 süggawal seisab se ma keskus iggalt poolt. Kui
 sa ühhe kaewu kaewata wõiks, mis just 1720 pennikoor-
 mad ehk 12 tuhhat ja 40 wersta süggaw olleks, siis ulla-
 takõ seinnane kaew otselõhhe ma keskest läbbi süna teisele
 pole wälja, ja lasselõid sa nüid ühhe kiwwi süna sisse kuk-
 kuda, siis ei kukkõks ta mitte läbbi ja sealt teiselt poolt
 wälja, waid jääks just se ma keskel õljuma ehk ujuma
 kui kord we peale, ja sedda diete jubba aimmugi eñne, kui
 alles weel süna saadgi, ühhe teise aõja pärrast, mis ma
 sulle üks teine kord ürtlemma saan. Ta jääb õljuma ehk peaks
 õljuma jama seal keskel, sepärrast, et sealt teiselt poolt ka
 igga assi jo jälle süna allla keskest kukkuda püiab, ja
 nõnda iggalt ja iggalt poolt. Ja wata, sedda wisi se

*) 1519 mal aastal pärrast Kristusse sündimist, nüid 323 aastad
 taggasi, reisis Fernando Magelhaens (loe: Fernando Magelhaens),
 üks süddi laewa mees Portugali maalt, kõige esste selle peale wälja,
 ja temma laew tuli liggi 3 aasta pärrast taggasi ja olli just ümber
 se kõige ma läinud. Pärrast sedda on nüid jo mittu tuhhat sedda tefon-
 da teinud, ka Tartu lünnastki mõnni, kui se professori ärra Hofmann.

siis tulleb, et ükski siit ma küljest ärra ei kukku; sest
 kõigil on ikka se ma keskus se allune, ja se sinnine kum-
 mer wõiw se üllewanne pool, mis taewaks kutsutakse, ja
 mis sedda maad iggalt poolt ümber pirab, ja kelle
 seesta kui ühhe õne sinnise klaaskuli ehk kerra seõ õljuma
 näilse, iggalt poolt lahti, ning ei muult kellegiltki üllewal kan-
 tud, kui ükski se päwa külge tõmbamisse wäelt.

Se wi ir, mis ma sulle seia ollen üles pañna lasknud,
 saab sulle sedda ma läimist päwa ümber weel ennam selle-
 tamma. Wata tedda,

a keskel seisab üks sädemettega rattas, se on se